

PÖYTÄKIRJA

Ilmastopaneelin 15. kokous

Aika: 24.1.2022, klo 12-16

Paikka: Zoom-etäkokous

Paikalla:

Panelistit: prof. Markku Ollikainen (pj), Helsingin yliopisto, tutkimusjohtaja Antti Arasto, VTT, prof. Ari Ekroos, Aalto-yliopisto, prof. Jouni Jaakkola, Oulun yliopisto, prof. Sirkku Juhola, Helsingin yliopisto, tutkimusprof. Paula Kivimaa, SYKE, tutkimusprof. Hannele Korhonen, Ilmatieteen laitos, prof. Jarek Kurnitski, Aalto-yliopisto, prof. Jukka Käyhkö, Turun yliopisto, prof. Peter Lund, Aalto-yliopisto, tutkimusprof. Kristiina Lång, LUKE, prof. Heli Peltola, Itä-Suomen yliopisto, prof. Jyri Seppälä, SYKE, apulaisprof. Annukka Vainio, Helsingin yliopisto, tutkimusprof. Timo Vesala, Helsingin yliopisto.

Sihteeristö: viestintäasiantuntija Sanna Autere, Helsingin yliopisto, erityisasiantuntija Heta Heiskanen, ympäristöministeriö, tiedesihteeri Marianne Leino, Helsingin yliopisto, tutkijatohtori Sanna Lötjönen (sihteeri), Helsingin yliopisto, tiedesihteeri Matti Sihvonen, Helsingin yliopisto, koordinaattori Sally Weaver, Helsingin yliopisto.

Yhdyshenkilöt: neuvotteleva virkamies Tuuli Ojala, liikenne- ja viestintäministeriö, johtava asiantuntija Jukka Uosukainen, valtioneuvoston kanslia.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:02.

2. Asialistan hyväksyminen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

a. Paneelin kokous 16.12.2021

Pöytäkirja hyväksyttiin.

b. Paneelin ylimääräinen kokous 13.1.2022

Pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Tilannekatsaus

a. Panelistien raportointi omista esiintymisistä

Jaakkola kertoi Carbon Briefin vuoden 2021 tärkeimmäksi artikkeliksi arvioidusta, Nature Climate Change -lehdessä julkaistusta, artikkelista, joka käsitteli ilmastonmuutoksen lämpötilan tähän saakka aiheuttamia kuumakuolemia.

b. Ministeriökuulumiset

YM ja VNK kertoivat ajankohtaisista asioista.

5. KAISU-lausunto

Ollikainen kertoi paneelin Kaisu-lausunnon luonnoksesta. Lausunnosta keskusteltiin ja sitä muokataan keskustelun perusteella. Kommentteja voi tuoda vielä tämän päivän aikana. Huomenna lausunto lähetetään YM:ään. Keskusteltiin viestinnästä lausuntoon liittyen.

6. Viestinnän vuosi 2021 (Autere)

Autere kävi läpi katsausta paneelin viestintään ja medianäkyvyyteen vuonna 2021. Viestinnästä keskusteltiin.

7. Ilmastopolitiikan vuosikellon päivitys (Leino)

Leino kertoi sihteeristössä valmisteltavan katsausta siitä, mitä vuosi 2022 tuo ilmastopolitiikan näkökulmasta, ja kävi läpi keskeisimpiä prosesseja ja niiden alustavaa aikataulutusta. Aiheesta keskusteltiin. Todetaan vuosikellon päivitys ja laitetaan se osaksi työsuunnitelmaa.

8. Raporttien käsittely

a. Energiajärjestelmä (Lund)

Lund esitteli raporttiluonnosta, joka on viimeinen osa sähköistymishanketta. Raportti liittyy sähköistymisen laajempaan kuvaan, sekä sähköistymisen mahdollisuuksiin ja vaikutuksiin Suomen energiajärjestelmässä. Raportissa tehdään sekä makro- että mikrotason skenaariomallinnusta, herkkyyksianalyysiä ja tunnistetaan pullonkauloja. Aiheesta keskusteltiin ja raporttia muokataan keskustelun perusteella loppuun.

b. Energiaturvallisuus-muistio (Kivimaa)

Kivimaa kertoi muistioluonnoksesta, joka liittyy sähköistymishankkeeseen. Hankkeen yksi osa oli tarkastella sähköistymisen vaikutuksia sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja kansalliseen turvallisuuteen. Oikeudenmukaisuuden raporttia tehdessä päädyttiin siihen, että turvallisuuden teemasta tehdään erillinen ulostulo. Kivimaa esitteli tekstin alustavia sisältöjä. Aiheesta keskusteltiin. Päätetään alkaa suunnitella turvallisuuteen laajemmin liittyvää pyöreän pöydän keskustelua, johon kutsutaan ainakin GTK ja UPI. Mahdollisina teemoina olisivat energiaturvallisuuden lisäksi ilmatoriski, heijastevaikutukset ja sopeutumisen turvallisuuskeskustelu, sekä ilmastonmuutoksen vaikutus sinänsä konfliktien synnyssä. Muistioluonnosta kehitetään näiden keskustelujen pohjalta eteenpäin. Kivimaa, Juhola ja sihteeristö tekevät suunnitelman ja tällä mandaatilla aletaan järjestää keskustelua.

c. Metsä (Seppälä)

Seppälä esitteli metsäraportin luonnosta, jonka otsikkona on ”Metsät ja ilmasto: hakkuut, hiilinielut ja puun käytön korvaushyödyt”. Raportin alussa esitellään laajempi konteksti siitä, miten ilmastopolitiikka ja metsät kytkeytyvät toisiinsa. Tämän jälkeen käydään läpi kolme tutkimuskysymystä: 1) lisäävätkö hakkuut metsien hiilinielua, 2) saavutetaanko metsien hyödyntämisellä ilmastohyötyjä ja 3) seuraako puurakentamisen lisäämisestä ilmastohyötyjä. Lopuksi tarkastellaan metsätuhojen ja hiilivuodon roolia kokonaisuudessa. Aiheesta keskusteltiin, vielä ei tehdä raportin hyväksymiskäsittelyä. Raporttia muokataan keskustelun perusteella.

9. Hankkeiden kuulumiset

Siirretään seuraavaan kokoukseen.

10. Muut mahdolliset asiat

d. Seuraavat kokoukset

Maaliskuun kokous keskiviikkona 23.3. klo 12-16

Toukokuun kokous maanantaina 2.5. klo 12-16

Kesäkuun kokous tiistaina 14.6. klo 12-16

e. ICCN-kokous 19.1.

Käytiin lyhyesti läpi kokouksen sisältöä.

f. YLEn ilmastoilta 2.2.

Todettiin järjestelyjen tilanne.

g. EEAC-konferenssin eteneminen

Siirretään seuraavaan kokoukseen.

h. Muut

Ei muita asioita.

11. Paneelin sisäiset asiat (vain panelistit ja sihteeri)

Keskusteltiin paneelin sisäisistä asioista. Päätettiin työryhmästä, joka tekee pohjan ilmastotoimien riittävyyden arviointia varten. Todettiin, että arviointityötä varten suunnitellusta rekrytoinnista luovutaan aikataulusyistä.

12. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16:14.